

Inleiding

Begin dit jaar is een tweetal akkoorden door de VNG ondertekend: het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA). Beide akkoorden hangen nauw met elkaar samen en bevatten afspraken tussen gemeenten en diverse zorgpartijen over te bereiken gezondheidsdoelen. Zo is in het IZA afgesproken dat het preventief gezondheidsbeleid zal worden versterkt om daarmee de gezondheid van de samenleving te bevorderen en de druk op de curatieve zorg waar mogelijk te verlagen. Daarbij is in het IZA is vastgelegd dat de uitwerking van de preventieagenda plaats vindt in het GALA.

In onderhavige notitie wordt alleen ingegaan op het IZA. Eerst wordt de doelstelling van het IZA toegelicht waarna een voorstel wordt gedaan hoe dit verder regionaal wordt vormgegeven.

1. IZA

Het IZA heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Het richt zich in hoofdzaak op de houdbaarheid van het zorgstelsel en gaat vooral over structuur en het vastleggen van samenwerkingsafspraken en de verbinding met zorgpartijen. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over de beschikbare (financiële) groei per sector: minder groei in de tweedelijnszorg (medisch specialistische zorg en ggz) en meer groei in de eerstelijnszorg (o.a. huisartsenzorg en wijkverpleging). Zorgverzekeraars zijn hiervoor primair in de lead. Gemeenten, zorgaanbieders, patiëntenorganisaties en welzijn- en andere maatschappelijke partners spelen hierin wel een belangrijke rol.

In het IZA zijn afspraken gemaakt over de versterking van de samenwerking tussen het gemeentelijk sociaal domein en de eerstelijnszorg (wijk/buurtzorg, huisartsen en lichte vormen van GGZ). Daarnaast zijn afspraken gemaakt om domeinoverstijgend werken (tussen verzekerde zorg, langdurige zorg, maatschappelijke zorg en ondersteuning en jeugdzorg) makkelijker te maken en de financiering van domeinoverstijgende samenwerking mogelijk te maken. De samenwerking tussen gemeenten en zorgpartijen moet meer lokaal maatwerk mogelijk maken.

Gemeenten worden hierbij vanuit de regio ondersteund door het opzetten van een 'regionale preventie-infrastructuur'. De gemeenten en de marktleider zorgverzekeraar in de zorgkantorregio faciliteren gezamenlijk de samenwerking in de regio. Op basis van een (bestaand of herijkt) regiobeeld maken partijen in de regio afspraken over hoe zij gaan samenwerken en hoe zij uitvoering gaan geven aan nog op te stellen regioplannen.

Voor gemeenten is jaarlijks (in ieder geval tot 2026) maximaal € 150 miljoen structureel beschikbaar voor concrete plannen om de IZA-doelen te verwezenlijken. Deze middelen worden waarschijnlijk middels een SPUK uitgekeerd aan de samenwerkingsregio's aan de zogenaamde mandaatgemeente. Dat houdt in dat per regio één gemeente namens de regio de middelen aanvraagt, ontvangt en beheert met bestuurlijk mandaat van de andere gemeenten in de regio.

2. Voorstel regionale samenwerking

In Noord- en Midden-Limburg heeft zorgverzekeraar VGZ het voortouw genomen om te starten met het opstellen van regiobeelden en in het verlengde daarvan de regioplannen. Daarvoor heeft zij een aantal gemeenten benaderd, te weten Roermond, Weert en Venlo. Snel werd duidelijk dat het van belang is om duidelijkheid te scheppen welke gemeente als mandaatgemeente optreedt. De bestuurders in Midden- en Noord-Limburg hebben daarom gevraagd om een advies voor mogelijkheden voor de inrichting van de regionale mandaatstructuur. Daarvoor is een (tijdelijke) werkgroep ingesteld, bestaande uit ambtenaren met diverse aandachtsgebieden ((gezondheids)beleid, divisiecontrol, juridische zaken, financiële zaken). Deze werkgroep heeft twee opties bekeken, te weten: 1. via het aanwijzen van een mandaatgemeente en 2. via het beleggen van het mandaat bij de GGD.

De werkgroep heeft geconstateerd dat het beleggen van het mandaat bij de GGD in principe mogelijk is, maar dat dat vraagt om een wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Aangezien een wijziging van de GR een raadsbesluit vraagt, en gelet op het gegeven dat de doorlooptijden vrij kort

zijn voor het IZA-proces (zie paragraaf 2.3), heeft de werkgroep ingezet op het uitwerken van de werkstructuur van een mandaatgemeente.

Daarnaast hebben op 17 april j.l. hebben de wethouders van Weert, Roermond, Horst a/d Maas en Venlo een overleg gehad waarin is voorgesteld om één gemeente aan te wijzen tot mandaatgemeente, namelijk Venlo. Ook is het voorstel gedaan tot het inrichten van een agendacommissie. In onderhavig voorstel worden beide zaken nader toegelicht zodat alle gemeenten in Midden- en Noord-Limburg tot een gezamenlijk besluit kunnen komen.

2.1 Mandaatgemeente

Het voorstel wordt gedaan om Venlo aan te wijzen als mandaatgemeente voor de regio Noord- en Midden-Limburg (hierna NML). De taken die daarbij horen, zijn:

- Het aanvragen van middelen, het beheren en uitgeven van deze middelen, en het daarover verantwoording afleggen aan de subsidieverstrekker;
- Het samen met de zorgverzekeraar coördineren van de samenwerking tussen partijen zodat de taken benoemd in de werkagenda VNG bijlage 2 GALA (zie bijlage 1) worden opgepakt. Onderdeel van deze werkagenda is monitoring;
- Het maken van afspraken en het sluiten van overeenkomsten binnen de governance van de regionale samenwerking IZA;
- Het zijn van een aanspreekpunt voor betrokkenen bij het opstellen van het regiobeelden en het regioplan.

Vanuit de VNG is in houtkoolschets al een eerste inschatting geweest van de bedragen die elke regio ontvangt. Voor Midden-Limburg gaat het daarbij om een bedrag van ongeveer € 2,3 mln en voor Noord-Limburg € 2,6 mln. Dit betreft echter een conceptopgave en dit wordt op zijn vroegst pas met de septembercirculaire bekend.

De middelen zijn bedoeld voor onderstaande inzet en activiteiten van gemeenten:

1. Organisatie en coördinatie van regionale samenwerking met zorgverzekeraars, zorgkantoren en zorgaanbieders op basis van de regionale samenwerkingsagenda/het regioplan;
2. Structurele inzet op de netwerksamenwerking van het sociaal domein, met GGZ, eerstelijnszorg en huisartsenzorg;
3. Structurele inzet op coördinatie en organisatie van de in IZA afgesproken domeinoverstijgende keteninterventies;
4. Inrichten en bemensen van een dekkend netwerk van laagdrempelige steunpunten in de regio voor mensen met psychische kwetsbaarheid;
5. Regionaal stimuleren van de inzet van e-health-toepassingen, anonieme hulplijnen en vormen van digitale/hybride zorg;
6. Extra inzet van gemeenten voortkomend uit het gezamenlijke, aan IZA gekoppelde, regioplan.

2.2 Stuurgroep, werkgroep en agendacommissie IZA

In de regio NML is samen met de zorgverzekeraar, zorgpartijen, maatschappelijke partners en een vertegenwoordiging van inwoners een stuurgroep IZA ingericht. Vanuit gemeentelijke zijde zullen Venlo en Roermond bestuurlijke vertegenwoordiging afvaardigen. Deze stuurgroep bepaalt prioritaire thema's, draagt zorg voor afstemming met de achterban, geeft duiding aan de regiobeelden en stelt deze vast.

Het regiobeeld geeft inzicht in enerzijds de prognose van en ontwikkelingen in de zorgbehoefte en andere relevante informatie over de bevolking van de regio en anderzijds over de capaciteit en prestaties van zorg, welzijn en ondersteuning in de regio. Op basis van het regiobeeld worden door partijen regioplannen opgesteld. Deze maken inzichtelijk wat de prioritaire regio-opgaven zijn. Hierbij wordt nadrukkelijk focus aangebracht: het streven is om te komen tot een beperkt aantal opgaven die met prioriteit worden opgepakt.

Voor de uitwerking van de op te leveren producten zoals de uitwerking van de regiobeelden en de regioplannen, is eveneens een werkgroep IZA ingesteld. Ook hierin zit een vertegenwoordiging van gemeenten, zorg- en welzijnsaanbieders, burgers (optioneel) en zorgverzekeraar(s). Er is gekozen voor een evenwichtige verdeling van partners uit Noord- en Midden Limburg.

Agendacommissie

Daarnaast is bestuurlijk aangegeven dat er waarde wordt gehecht aan een goede balans tussen enerzijds regionaal draagvlak en anderzijds regionale slagkracht. Daarom worden de volgende aanvullende afspraken voorgesteld:

- Er wordt een bestuurlijke agendacommissie ingericht, waarin naast vertegenwoordiging uit Roermond en Venlo, ook Horst a/d Maas en Weert zullen aansluiten. Deze agendacommissie vindt voorafgaand aan de stuurgroep IZA plaats. Doel is om de voortgang van IZA te bespreken en input op te halen over onder meer het regioplan, het regiobeeld en de werkagenda. De voorgenomen en de gerealiseerde uitputting van de financiën wordt eveneens in deze commissie besproken. Gemeenten Venlo en Roermond spannen zich maximaal in om de input van de andere twee gemeenten in te brengen in de stuurgroep IZA.
- De agendacommissie wordt ambtelijk voorbereid door de mandaatgemeente. Tevens zorgt deze gemeente voor verslaglegging. In praktische zin wordt voorgesteld om de agendacommissie agendatechnisch zodanig te plannen dat deze aansluit op de bestuurscommissie GGD. Hierbij dient opgemerkt te worden dat dit een praktisch besluit is, en het overleg van de agendacommissie niet de juridische status kent zoals die op de BC GGD van toepassing is.
- De gemeenten Roermond en Venlo geven vier keer per jaar een toelichting op de voortgang van IZA aansluitend op de BC GGD. Op deze manier worden alle gemeenten in de regio NML gelijktijdig en eensluidend geïnformeerd.

Tevens wordt vanuit de regio de wens uitgesproken om te zorgen voor een goede ambtelijke aanhaling bij de voortgang van IZA. Hiertoe zal door de mandaatgemeente – in afstemming met de werkgroep – een voorstel worden uitgewerkt.

Samenwerkingsovereenkomst (SOK)

Gegeven het feit dat het om een groot bedrag gaat en veel partijen betrokken zijn bij deze beweging, stellen we voor om – naast een mandaatbesluit – een samenwerkingsovereenkomst op te stellen waarin in elk geval bovengenoemde punten terugkomen. Daarnaast dient de regionale governance nader uitgewerkt te worden, in elk geval als het gaat om de inzet van de middelen. Deze uitwerking dient uiterlijk 31 december gereed te zijn (zie §2.3).

2.3. Planning & vervolg

In het IZA zijn de volgende deadlines afgesproken:

- Uiterlijk 30 juni 2023: bekendmaken mandaathouder. Pas nadat de mandaatgemeenten bekend zijn, kan de SPUK worden gepubliceerd en kunnen de middelen worden aangevraagd.
- Uiterlijk 31 december 2023: indienen regioplan, regio-governance en plan van aanpak. Dit verloopt via de stuurgroep IZA. In het plan van aanpak dient te worden aangegeven hoe de gemeentelijke inzet eruit ziet en welk budget daarvoor bestemd is. Daarbij wordt ook onderscheid gemaakt tussen regionale en lokale inzet.

Op 7 juni vindt een overleg plaats tussen de wethouders van de regio NML, aansluitend op de BC GGD en wordt onderstaand voorstel besproken. Na een positief besluit wordt een separaat collegevoorstel inclusief mandaatbesluit voorgelegd aan alle colleges in de regio NML. Het streven is dat uiterlijk 27 juni de colleges een besluit hebben genomen over het aanstellen van een mandaatgemeente.

Zoals eerder vermeld kent de zorgkantorregio NML voor de (nog in voorbereiding zijnde) SPUK-IZA twee subregio's/samenwerkingsverbanden. Er is overleg gevoerd met de VNG om beide regio's samen te voegen. Vanuit VNG wordt aangegeven dat dit mogelijk is, zonder consequenties voor het budget, mits de zorgverkeers akkoord is. Dit dienen de beide regio's bij VWS kenbaar te maken.

3. Voorstel

Aan u wordt het volgende voorgesteld:

1. Kennisnemen van het voorstel om te komen tot een governance voor IZA zoals beschreven onder punt 2 van deze memo.
2. Instemmen met het voorstel om bij VWS kenbaar te maken dat Noord- en Midden-Limburg voor IZA willen samenwerken en daarom samengevoegd willen worden tot één regio, waardoor deze zodoende overeenkomt met de zorgkantorregio.
3. Instemmen met het voorstel om een collegevoorstel in te dienen waarin de gemeente Venlo mandaatgemeente wordt.